

مسائل حوزه آموزش عالی در استان خراسان شمالی

استان خراسان شمالی به عنوان یکی از استان‌های کمتر برخوردار کشور از شرایط ویژه‌ای از حیث آموزش عالی در میان استان‌های کشور برخوردار است. وضعیت نامناسب آموزش عالی استان خراسان شمالی موجب گردید تا بررسی مسائل و مشکلات آموزش عالی استان به عنوان یکی از محورهای بحث اتاق فکر مورد توجه قرار گیرد. /

استان خراسان شمالی به عنوان یکی از استان‌های کمتر برخوردار کشور از شرایط ویژه‌ای از حیث آموزش عالی در میان استان‌های کشور برخوردار است. این استان با جمعیت کمتر از یک میلیون نفر دارای ۴۵۷۸۵ نفر دانشجو است. این تعداد دانشجو در ۶۳۱ رشته شامل ۳۹/۶ درصد کاردانی، ۵۰ درصد کارشناسی و ۱۱ درصد مقاطع تحصیلات تکمیلی در حال تحصیل هستند. علاوه بر این بررسی هرم هیئت علمی دانشگاه‌های استان بیانگر وضعیت نامناسب آن است. به طوری که از بین ۳۳۶۱ نفر مدرس دانشگاه تنها تعداد ۵۰۱ نفر آنها به عنوان عضو هیئت علمی و با عناوین مربی، استادیار و یا بالاتر مشغول به فعالیت می‌باشند و مابقی به صورت حق التدریس و مدرس هستند. در این بین ترکیب اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های استان نیز بیانگر آن است که درصد قابل توجهی (۶۵ درصد) به صورت مربی، ۳۴ درصد به صورت استادیار و کمتر از ۲ درصد دانشیار و بالاتر هستند. وضعیت نامناسب آموزش عالی استان موجب گردید تا بررسی مسائل و مشکلات آموزش عالی استان به عنوان یکی از محورهای بحث اتاق فکر مورد توجه قرار گیرد.

بر این اساس اولین نشست مسئله‌شناسی اتاق فکر خراسان شمالی با عنوان مسائل و مشکلات آموزش عالی استان خراسان شمالی در تاریخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۴ در محل دانشکده علوم انسانی دانشگاه بجنورد تشکیل شد. در این جلسه تعدادی از اعضای هیئت رئیسه دانشگاه بجنورد، مدیران ستادی، نماینده استانداری و تعدادی از رؤسای دانشگاه‌های استان حاضر بودند. افراد حاضر طی یک نشست دوساعته به بیان دیدگاه‌ها و نظرات خود در زمینه مسائل و مشکلات آموزش عالی استان خراسان شمالی پرداختند. جلسه با تلاوت آیاتی چند از قرآن مجید آغاز و کارکردهای اصلی اتاق فکر توسط مدیر اتاق فکر استان خراسان شمالی به اختصار بیان شد. در ادامه نشست حضار مباحث زیر را مطرح کردند:

دکتر احمد محقر (رئیس دانشگاه بجنورد)

رئیس دانشگاه بجنورد هدف از این جلسه را بیان مسائل و مشکلات در زمینه آموزش عالی استان و آشنایی با آن‌ها بیان کرد. وی جایگاه اصلی دانشگاه را رفع مشکلات جامعه در همه حوزه‌ها و ارائه راه حل مناسب و منطقی معرفی کرده و

لازمه این کار را ارتباط مداوم و نزدیک دانشگاه با جامعه دانست. در عین حال جامعه نیز باید دانشگاه را از حیث حوزه‌هایی که در دانشگاه باید گسترش پیدا کند جهت داده و برای مشکلات جامعه راه حل ارائه دهد. در دولت تدبیر و امید جهت نیل به اهداف فوق، علاوه بر موضوع تربیت نیروی انسانی به ارتباط مستمر و بیش از پیش بین دانشگاه و جامعه نیز تأکید می‌شود.

امروزه با توجه به سیاست‌های کلی علم و فناوری و سندهای فرادستی دانشگاه‌ها، دانشگاه مأموریت گرا و نیازمحور بوده و باید مقتضیات محلی و بومی مورد توجه قرار گیرد. در این رابطه تأکید و توصیه بر این است که دانشگاه‌ها بتوانند با توجه به نیازهای قومی و مزیت‌های نسبی حرکت کنند و بر این اساس وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رویکردی را اتخاذ کرده است که دانشگاه‌ها بتوانند محلی برای تعالی افکار باشند. هم‌چنین استفاده از نظرات نخبگان و فرهیختگان می‌تواند باعث رشد و بالندگی دانشگاه‌ها و به تبع آن جامعه شود. در ادامه وی کوچکی استان را به عنوان یکی از مزیت‌های آن ذکر کرد که به واسطه آن نخبه‌های حاضر در این استان می‌توانند به راحتی با یکدیگر تعامل داشته باشند.

مهندس علی‌رضا محمدی (مدیر دفتر آموزش و پژوهش استانداری خراسان شمالی)

نماینده استانداری پیشنهاد کرد تا متناسب با کارگروه‌های موجود در استانداری نشست‌های اتاق فکر تشکیل شود و به تناسب از نمایندگان استانداری در آن حوزه‌ها دعوت به عمل آید. این کارگروه‌ها شامل کارگروه تخصصی امور اقتصادی، کارگروه تخصصی امور زیربنایی و شهرسازی، کارگروه تخصصی امور اجتماعی، فرهنگی و خانواده، کارگروه تخصصی آمایش سرزمین، محیط زیست و توسعه پایدار، کارگروه تخصصی پژوهش، فناوری و تحول اداری، کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی، کارگروه تخصصی درآمدها و تجهیز منابع انسانی و کارگروه تخصصی اشتغال هستند، هم‌چنین پیشنهاد انعقاد یک تفاهم نامه بین شورای برنامه‌ریزی استانداری با اتاق فکر و انعکاس نتایج به استانداری جهت عملیاتی ساختن آنها را ارائه کرد.

دکتر قربانی (رئیس دانشگاه کوثر)

دانشگاه کوثر از جمله معدود دانشگاه‌های تک جنسیتی (مخصوص خواهران) کشور است که در سال‌های اخیر راه‌اندازی شده و همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهد. ادامه فعالیت این دانشگاه درحالی است که بسیاری از مسئولین استان اعتقادی به وجود چنین دانشگاهی در استان نداشته و بر لزوم ادغام آن در دانشگاه جامع استان تأکید دارند. این درحالی است که به اعتقاد رئیس این دانشگاه اظهار نظر در حوزه آموزش عالی استان توسط افراد غیر کارشناس و فاقد صلاحیت

و تجربه لازم در این حوزه انجام می‌گیرد. به اعتقاد وی ایران از جمله معدود کشورهایی است که دانشگاه‌های تک جنسیتی در آن کمتر دیده می‌شود. این در حالی است در بسیاری از کشورهای توسعه یافته از جمله ژاپن این دانشگاه‌ها وجود داشته و مورد حمایت دولت و حتی سازمان‌های مردم نهاد می‌باشد. بر این اساس وجود دانشگاه تک جنسیتی در استان خراسان شمالی و مخالفت بسیاری از مسئولین با ادامه کار آن یکی از مسائل مهم استان در حوزه آموزش عالی شناخته می‌شود.

دکتر مسعودی فر (رئیس دانشگاه پیام نور)

مسعودی فر ضمن تأکید بر ضرورت جدی برگزاری جلسات و نشست‌هایی از قبیل اتاق فکر استان، مهم‌ترین چالش‌های آموزش عالی استان را مسائل فرهنگی دانشگاه‌های استان دانست. وی عدم شناخت عمیق نسبت به مسائل دانشگاه‌ها و ارائه راه کارهای نامناسب، عدم شناخت صحیح مسائل فرهنگی دانشگاه‌ها و معضلات جوانان و عدم مخاطبشناسی و بازخوردگیری از برنامه‌های فرهنگی دانشگاه را از جمله این مشکلات برشمرد. بر این اساس متناسبسازی برنامه‌های فرهنگی با نیازهای دانشگاهیان و ضرورت حمایت از تأسیس مراکز مشاوره دانشجویی با محوریت دانشگاه مادر استان را از جمله راه کارهای پیشنهادی مطرح کرد.

بهرام شیخ‌نژاد (مشاور استاندار)

وی عدم توجه جدی به بار علمی دانشجویان و اساتید که کم توجهی به این امر منجر به مدرک گرایی و گسترش بی‌سوادی (بالاخص در دانشگاه آزاد و با شدت کمتری در دانشگاه‌های دولتی) در جامعه خواهد شد را یکی از مشکلات اساسی این حوزه معرفی کرد. این مساله باعث بروز مشکلات بعدی مانند کاهش اعتماد به نفس فارغ‌التحصیلان در پیدا کردن شغل و احقاق حق خود در جامعه می‌شود. نامشخص بودن هدف آموزش عالی از توسعه کمی آموزش عالی از دیگر مسائل و مشکلات این حوزه است. آیا هدف تربیت نیروی انسانی ماهر متناسب با نیازهای جامعه است و یا بالارفتن سطح آگاهی اجتماعی و سواد عمومی جامعه است. اگر هدف تربیت نیروی انسانی ماهر برای تامین نیازهای جامعه است باید برنامه‌ریزی در حوزه آموزش عالی و توسعه رشته‌ها متناسب با این نیاز باشد و اگر هدف افزایش سطح سواد عمومی جامعه است، افرادی که به دنبال گرفتن مدرک هستند باید هزینه‌های آن را نیز بپردازند. پاسخ دادن به این سوال در نحوه‌ی تصمیم‌گیری و عملکرد آموزش عالی موثر خواهد بود. در این رابطه لازم است تا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری همزمان با توسعه جذب دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، نسبت به امکانات مراکز و نیازهای بومی و محلی در سطح استان و کشور نظارت و پیش‌بینی‌های لازم را مد نظر قرار دهد. در بسیاری از موارد دیده شده است که با

صرف اختصاص یک ساختمان اقدام به راه‌اندازی یک مرکز آموزش عالی و حتی دانشگاه در استان شده است. مورد بعدی مسائل فرهنگی و از جمله انگیزه‌های ادامه تحصیل دانشجویان در دانشگاه است، که گاه بسیار پائین‌تر از حد انتظار است.

دکتر رباط جزئی (معاون دانشجویی دانشگاه بجنورد)

وی عدم توجه کافی به مسائل رفاهی دانشجویان و اعضای هیئت علمی در مناطق کمتر توسعه‌یافته را یکی از مهم‌ترین موضوعات چالش برانگیز در حوزه آموزش عالی استان مطرح کرد. به اعتقاد وی آموزش عالی استان در بخش دانشجویی و رفاهی با مشکلات عدیده‌ای مانند فراهم نبودن حداقل امکانات ساختاری و خدماتی مواجه است. در کنار آن عدم حمایت از سرمایه‌گذاران در بخش‌های گوناگون دانشگاه نظیر خوابگاه‌سازی، تربیت بدنی، سوله‌سازی و ... موجب کند شدن سرعت ساخت و ساز در دانشگاه‌های استان شده است. همچنین نبود حداقل زیرساخت‌های لازم در حوزه آموزش عالی مانند نبود شبکه حمل و نقل عمومی، شبکه فیبر نوری، راه‌های دسترسی مناسب و ... موجب شده است تا بخش قابل توجهی از منابع مالی و انسانی دانشگاه‌های مرکز استان به ارائه خدماتی مانند سرویس ایاب و ذهاب دانشجویان و از این دست تخصیص داده شود. در این رابطه قرار گرفتن بخش عمده‌ای از دانشگاه‌های مرکز استان در محدوده‌ای خارج از شهر (به نام تخته ارکان) و نبود حداقل خدمات لازم، مانع از ارائه خدمات مطلوب به دانشجویان این دانشگاه‌ها شده است. علاوه بر این عدم سیاست‌گذاری مناسب در ماندگاری اعضای هیئت علمی در دانشگاه‌های استان محل جذب و ایجاد رشته‌های جدید تحصیلی بدون در نظر گرفتن نیازهای ملی و منطقه‌ای از دیگر مشکلات موجود در این حوزه است. در کنار آن عدم ترسیم و تبیین چشمانداز فرهنگی واحد منجر به گسست‌های فرهنگی در حوزه دانشجویی شده است. متأسفانه چشم‌انداز خوبی در رابطه با این موضوع ترسیم نشده است. به طور مثال برگزاری کنسرت در سطح شهر با استقبال چشمگیری مواجه می‌شود در صورتی که یک برنامه دانشگاهی یا علمی مورد استقبال چندانی از سوی دانشجویان قرار نمی‌گیرد.

دکتر عباسی (مدیر دفتر نظارت و ارزیابی دانشگاه‌های استان)

به اعتقاد مدیر دفتر نظارت و ارزیابی دانشگاه‌های استان، باید بررسی مشکلات دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی استان به صورت مجزا و در قالب و چارچوب خودشان انجام گیرد. در هیئت ارزیابی و نظارت استانی چهار کارگروه با توجه به نوع دانشگاه‌ها فعال است. که هر یک از این کارگروه‌ها مسائل و مشکلات دانشجویان را به نوعی شناسایی می‌کنند. به عنوان مثال مسائل و مشکلات دانشگاه پیام نور متفاوت از دانشگاه آزاد اسلامی و دیگر دانشگاه‌هاست. در این رابطه یکی

از عمده مسائل و مشکلاتی که در دانشگاه پیام نور وجود دارد، بحث تمرکزگرایی از تهران است. به گونه‌ای که حتی حکم کارگزینی و وضعیت حقوقی کارکنان به طور کلی در واحد تهران متمرکز است و دانشگاه پیام نور استان دخالتی در آن ندارد. لذا بایستی بحث تمرکز زدایی و تفویض اختیار به واحدهای استانی مورد توجه قرار گیرد.

در حوزه علمی و کاربردی دانشگاه‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند. بخشی وابسته به دستگاه‌های اجرایی و بخشی غیردولتی می‌باشند. غیردولتی‌ها از یک نظر مشابه موسسات غیرانتفاعی است. از این نظر که حضور و وجود آنها وابسته به تعداد دانشجو است. که با توجه به روند نزولی آمار دانشجویان بیشتر به دنبال این مسئله هستند که به آنها رشته داده شود. درحالی که اختصاص رشته با دغدغه اصلی وزارت علوم که ارتقا کیفی است همخوانی ندارد.

مسئله دیگر در رابطه با مراکز علمی و کاربردی وابسته به دستگاه‌های دولتی است. عملکرد این دانشگاه‌ها در برخی موارد با تعارض مواجه است. از یک سو این دانشگاه‌ها از نظر مالی وابسته به دستگاه‌های دولتی هستند و از سوی دیگر از نظر ضوابط و مقررات زیر نظر موسسه در تهران بوده و باید از ضوابط دانشگاه علمی و کاربردی تبعیت کنند. مشکلات مالی این موسسات در حدی است که حتی برخی از آنها تنخواه برای انجام امور جاری خود در اختیار ندارند.

دانشگاه‌های دولتی نیز وضعیت خاص خود را دارند و بیشترین نگاه وزارت در حوزه کیفیت آموزش عالی به این گونه دانشگاه‌هاست. به هر حال هریک از این دانشگاه‌ها و مسائل و مشکلات آنها را باید در حوزه خاص خود مورد بررسی قرار دهیم. در حوزه ساختاری و سیاستها به نظر می‌رسد نتوان در سطح استان کاری انجام داد این امر بیشتر از طریق رایزنی و تعاملات با وزارتخانه و سازمان‌های مرکزی انجام گیرد. اما در حوزه فرآیندها و شیوه‌های انجام کار به نظر می‌رسد در سطح استان بتوان فعالیت‌هایی را انجام دهیم. در نظارت و ارزیابی که ۱۱ موسسه را مورد ارزیابی قرار داده‌ایم بیشتر توجه به فرایندها بوده است. به طور مثال در سطح تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی از اساتیدی که دارای مدرک تخصصی هستند استفاده شود. رشته تحصیلی اساتید با دروسی که تدریس میکنند متناسب باشد. دارای محتوا و سرفصل مشخصی باشند. از روش‌های ارزشیابی مختلف استفاده کنند و این اساتید نیز مورد ارزشیابی قرار بگیرند. این‌ها از جمله کارهایی است که می‌تواند در سطح استان انجام داد یعنی اصلاح ساختارها و فرآیند انجام کار. اما مسائل ساختاری و بودجه ای بدون رایزنی در سطح کشور قابل حل نیست.

دکتر یحیی آبادی (رئیس دانشکده فنی و مهندسی دانشگاه بجنورد)

در اتاق فکر ایده‌های مختلف از سوی افراد مختلف ارائه می‌شود و محل تضارب آراست. اما آفتی که اتاق با آن مواجه است آن است که افراد به دلیل اختلاف سلیقه تحمل لازم را نداشته باشند که موجب شود در بلند مدت به سطحی کشیده شود که به مسائل سطحی نگاه شود و یا از تضارب آرا خودداری شود لذا افراد بایستی توانایی شنیدن نقد را نیز در

خود پیروارند.

مشکلات حوزه آموزش عالی بسیار روشن است. مشکل اصلی اهمیت دادن به توسعه کمی است تا توسعه کیفی. به طوری که از دید یک ناظر خارجی که اطلاعی از وضعیت داخلی ایران ندارد ممکن است این گونه تصور کند که جامعه ایران نیازمند آموزش نیروی انسانی در حوزه های مختلف است. درحالی که وضعیت کاملاً برعکس است به طوری که دغدغه همه فارغ التحصیلان این است که بعد از فارغالتحصیلی چه کار می‌خواهند انجام دهند. به عبارتی سیاست‌های وزارت علوم هیچ ربطی به نیازهای جامعه ندارد، به طوری که کیفیت فدای کمیت شده است که خود می‌تواند در بلندمدت تبعات منفی به همراه داشته باشد. جامعه به تدریج به دانشگاه بی اعتماد شده است و این بی‌کیفیتی مسائل آموزشی به سایر بخش‌های جامعه تسری پیدا کرده است. به عنوان مثال در جامعه مهندسين عمران به تدریج تعداد افراد بی‌کیفیت بیش از افراد با کیفیت افزایش پیدا کرده، این درحالی است که اکثریت تعیین کننده است و جامعه با کیفیت کنار زده می‌شوند. به طور مثال انجمن مهندسين مشاور در رشته‌های مختلف با این مشکل مواجه هستند. شاخص نسبت دانشجو به جمعیت نیز برای توسعه یافتگی شاخص خوبی است در صورتی که به دنبال آمارسازی نباشیم. وقتی گفته می‌شود باید تعداد دانشجو افزایش پیدا کند، باید دانشجو به معنی واقعی افزایش پیدا کند یعنی همراه با آن یک دانشگاه باید از حداقل‌های لازم برخوردار باشد. امکاناتی مانند فضای آموزشی، اعضای هیئت علمی کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها در توسعه کیفی دانشگاه‌ها بسیار مهم است. به عبارتی افزایش جذب دانشجو باید همراه با گسترش امکانات آموزشی و پرورشی آنها بوده و تنها نباید به شاخص نسبت دانشجو به جمعیت توجه کرد. باید تعداد دانشجوی باکیفیت و دارای حداقل‌های لازم افزایش پیدا کند. در حال حاضر با تخصیص یک ساختمان و بدون توجه به حداقل‌های لازم دانشگاه تاسیس می‌شود. بنابراین با شرایط فعلی اهداف مورد نظر تحقق پیدا نخواهد کرد.

دکتر زهرا ایزانلو (رئیس دانشکده علوم انسانی دانشگاه بجنورد)

لزوم رسیدگی به مسائل خوابگاه‌های دانشجویی و برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی و تربیتی ویژه دانشجویان در اوقات فراغت آنها در سطح خوابگاه‌های دانشجویی از مسائل مهم در حوزه آموزش عالی استان است. عدم توجه به این مشکلات می‌تواند کیفیت آموزش را تحت تاثیر قرار دهد. علی‌رغم وجود کمبود در حوزه دانشجویی می‌توان بسیاری از آنها را با هزینه کم برطرف کرد.

دکتر حسن ایزانلو (معاون اداری و مالی دانشگاه بجنورد)

بحث نگاه تک بعدی در حوزه آموزش و پرورش و آموزش عالی و صرفاً توجه به آموزش و غفلت از بحث پرورش و صرفاً پرداختن به بحث تعلیم و عدم توجه به تربیت از جمله مسائل و مشکلات آموزش عالی استان است. این نگاه تک بعدی همراه با آسیب‌های زیادی است. در عین حال در همان حوزه آموزش هم بلای کمیت‌گرایی و غفلت از کیفیت مطرح است. در دوره‌های گذشته برای رفع نیازهای کمی حوزه آموزش عالی، اقدام به توسعه کمی دانشگاه‌ها از طریق توسعه دانشگاه آزاد شده است. هرچند این تصمیم در زمان خود مطلوب بود اما به مرور زمان توسعه بی‌اندازه دانشگاه‌ها به توسعه کیفی دانشگاه‌ها آسیب وارد کرده است. در این رابطه لازم است تا آموزش عالی به جای توسعه کمی به توسعه کیفی دانشگاه‌ها توجه کند.

توسعه بی‌رویه موسسات آموزش عالی دیگر معضل این حوزه است، که مقابله با آن ممکن است با مقاومت‌هایی همراه باشد. توسعه این موسسات موجب موازی کاری در بحث آموزش عالی بالاخص در زیر ساخت‌ها شده است. این در حالی است که بسیاری از این هزینه‌ها را می‌توان به جای اینکه به تعداد متعددی پروژه ناقص اختصاص داد، بهتر است جمع کرده تا استفاده بهینه‌ای از این امکانات شود. به طور قطع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باید در بلندمدت به این سمت برود. بایستی به وضعیت دانشگاه‌های در حال توسعه توجه خاصی نسبت به سایر دانشگاه‌های کشور شود. بایستی در یک بخش ویژه‌ای به صورت مجزا مباحث بودجه‌ای، جذب، استخدام، مباحث انگیزشی جهت رغبت افراد به خدمت در این مناطق کم برخوردار مورد بررسی قرار گیرد. در عین حال وزارت علوم بحث بومی سازی و نیازهای منطقه‌ای را جهت ایجاد رشته و جذب دانشجو بایستی مد نظر قرار دهد.

بسیاری از مشکلات دانشجویان ناشی از تربیت غلط در مدارس است در بحث تربیت در مدارس تنها به آموزش پرداخته می‌شود که در همان بحث هم نیز از کیفیت لازم برخوردار نیست. یکی از مشکلات اساسی، رشد بی‌رویه موسسات آموزش عالی است که به عنوان یک معضل مطرح است که مستلزم هزینه‌ها و زیرساخت‌های موازی بوده و جز افزایش هزینه‌ها و ایجاد زیرساخت‌های ناقص نتیجه‌ای در بر ندارد. دانشگاه‌ها وارث بسیاری از معضلات تربیتی دانش‌جویان در حوزه آموزش و پرورش هستند. در مدارس متاسفانه، نه به بحث آموزشی به خوبی رسیدگی می‌شود و نه به مباحث پرورشی دانش‌آموزان. کما اینکه اکثر دانش‌آموزان برای مباحث آموزشی به کلاس خصوصی و آزاد مراجعه می‌کنند. در بحث مسائل پرورشی نیز به آنها مسئولیت‌پذیری، اعتماد به نفس، دخیل بودن در سرنوشت خود و جامعه خود، احترام به بزرگترها و مدیریت بحران‌ها و... آموزش داده نمی‌شود.

در حوزه اقوام، یکی از مزیت‌های استان خراسان شمالی هم زیستی مسالمت آمیز اقوام مختلف و تنوع قومی است. بحث کرسی زبان‌های اقوام در شعارهای دولت قبلی و دولت حاضر مطرح شد، اما تاکنون اقدامی مشاهده نشده است. در سایر استان‌ها شاید این ظرفیت وجود نداشته باشد اما در استان خراسان شمالی این ظرفیت وجود دارد. این به عنوان یک مزیت نسبی برای این استان مطرح است. در حوزه فرهنگی هم به خرده فرهنگ‌های بومی و منطقه‌ای توجه شود. نظیر برگزاری نمایشگاه لباس اقوام در استان‌ها و ...

در پایان مطالب عنوان شده جمع‌بندی و از اعضای حاضر خواسته شد تا فرم‌های توزیع شده در ابتدای جلسه را تکمیل و افراد نخبه در این حوزه را جهت استفاده از نظرات آنها معرفی کنند.

جمع بندی مباحث

براساس مباحث مطرح شده در نشست دوساعته اتاق فکر استان خراسان شمالی مهم‌ترین مسائل و چالش‌های آموزش عالی استان و راه‌کارهای پیشنهادی به شرح زیر است.

جدول شماره ۱- مهم‌ترین مسائل آموزش عالی استان خراسان شمالی و راه‌حل‌های پیشنهادی

ردیف

مسئله

راه‌حل پیشنهادی

۱

نبود زیرساخت‌های لازم جهت توسعه آموزش عالی در استان

تجمیع دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی (در تخته ارکان شهرستان بجنورد) جهت صرفه‌جویی در استفاده از منابع و زیرساخت‌ها

۲

یکسان‌نگری به مسائل دانشگاه‌ها و عدم توجه به شرایط خاص دانشگاه‌های در حال توسعه

توجه خاص به موضوعات دانشگاه‌های در حال توسعه (مانند فرایند جذب هیئت علمی، منابع مالی، زیرساخت‌ها و...)

۳

عدم تناسب رشته‌ها با نیازهای بازار کار، شرایط بومی منطقه و مزیت‌های نسبی موجود در استان خراسان شمالی، به عنوان مثال در حال حاضر بی‌توجهی به زبان‌های قومی موجب از بین رفتن تدریجی آنها گردیده است

۱. بومی‌سازی رشته‌های دانشگاهی متناسب با نیازهای خاص بازار کار منطقه، به عنوان مثال ۲۰۰۰۰ نفر در زمینه فرش بافی در استان فعالیت دارند که بیانگر لزوم راه‌اندازی رشته‌های مورد نیاز این بازار است.

۲. راه‌اندازی رشته‌های تحصیلی متناسب با مزیت‌های نسبی استان

۳. راه‌اندازی رشته زبان اقوام

۴. تبدیل استان به مرکز مبادلات فرهنگی با توجه به مجاورت با کشورهای آسیایی میانه

۴

توسعه نامتناسب دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی غیردولتی استان

تمرکز و ساماندهی فعالیت این گونه دانشگاه‌ها

۵

وضعیت نامناسب هرم اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی استان و عدم تمایل به ماندگاری اعضای هیئت علمی موجود

ایجاد امکانات و ارائه مشوق‌های لازم جهت افزایش جذب و افزایش ماندگاری اعضای هیئت علمی

۶

ضعف فرآیندهای موجود در حوزه آموزش عالی

اصلاح فرآیندها در حوزه آموزش عالی

خلاصه مصوبات نشست

مهم‌ترین مصوبات نشست به شرح زیر است:

۱. ضمن ارائه خلاصه گزارش به اعضا فعلی، افراد جدیدی شناسایی و در جلسات بعدی از آنها نیز دعوت به عمل آید. (مسئول اجرا: دبیرخانه اتاق فکر)

۲. با توجه به تاکید اتاق‌های فکر به ارائه راه حل در کنار شناسایی مسائل در جلسات بعدی بیشتر بر روی راه حل‌ها تمرکز شود. (مسئول اجرا: اعضای اتاق فکر)

۳. خروجی مباحث و نتایج اتاق فکر به کارگروه‌های استانداری جهت استفاده و هماهنگی انعکاس داده شود. (مسئول

اجرا: دبیرخانه اتاق فکر)

۴. در جلسات بعدی به تناسب موضوعات نشست‌ها از نمایندگان استانداری (کارگروه‌های تخصصی) دعوت به عمل آید.
(مسئول اجرا: دبیرخانه اتاق فکر)

۵. نشست‌های بعدی اتاق فکر با موضوعاتی مانند تنوع قومی و مسائل فرهنگی و همچنین مسائل و مشکلات زیست محیطی استان برگزار شود. (مسئول اجرا: دبیرخانه اتاق فکر)